

FARMACIJOS SPECIALISTŲ KONSULTACIJŲ TURINYS IŠDUODANT RECEPTINIUS VAISTUS: SKIRTUMAI TARP LYČIŲ IR AMŽIAUS GRUPIŲ

Jurgita Daukšienė^{1,2}, Laimutė Jonaitienė², Edita Kizevičienė²

¹Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakultetas,

²Kauno kolegija, Medicinos fakultetas

Raktažodžiai: farmacijos specialistai, farmacinė paslauga, konsultavimas, receptiniai vaistai.

Santrauka

Tikslu, teisinga ir neveluojanti informacija apie vaistus ir sveikatos stiprinimą yra svarbus sveikatos priežiūros ir saugaus vaistų vartojimo komponentas. Šiandien pacientams prieinama daug rašytinių, vaizdinių ir interaktyvių informacijos šaltinių. Dalis pacientus pasiekiančios informacijos gali būti dviprasmiška ar netgi klaidinanti. Tyrimai rodo, kad tinkama informacija apie vaistus svarbi ne tik nereceptinių, bet ir receptinių vaistų įsigijimo metu. Darbo tikslas buvo atskleisti farmacijos specialistų vaidmenį išduodant nereceptinius vaistinius preparatus visuomenės vaistinėje. Pasirinktas struktūrizuotas stebėjimo tyrimas. Išanalizuota daugiau kaip 4000 teikiamų visuomenės vaistinėse konsultacijų turinys. Rezultatai: iš stebėtų 4198 farmacijos specialistų konsultacijų, 1331 atvejais gyventojas įsigijo tik receptinius vaistus. Trečdalis visų vaistinės pacientų apsipirkimo vaistinėje metu įsigijo receptinius vaistinius preparatus, daugiau negu pusė pirkė receptinius kompensuojamus vaistus (65,8 %), likusi dalis – nekompensuojamus (34,2 %). Didžiausia respondentų dalis receptinius vaistinius preparatus pirkė pagal 3 formos recepto blankus (63,6 %). Farmacijos specialistai, išduodami receptinius vaistinius preparatus, suteikė minimalią informaciją apie vaistą. Vidutiniškai vieno vizito metu buvo aptariama 1,62 vaisto vartojimo aspekto. Dažniausiai suteikiama informacija apie vaistą buvo: kaip vartoti, kada vartoti ir kaip ilgai vartoti išrašytą receptinį vaistinį preparatą. Daugeliu atvejų informacija suteikiama žodžiu ir raštu, ir vidutiniškai skiriant 4,04 minutės laiko vienam pacientui.

Įvadas

A. Kamekis ir kt. nuomone, tiksli, teisinga ir laiku suteikta informacija apie vaistus ir sveikatos stiprinimą yra svarbus sveikatos priežiūros ir saugaus vaistų vartojimo komponentas [1]. Vaistai – ypatinga prekė. Juos vartojant ne pagal paskirtį ar nepaisant tinkamo vaistų vartojimo nuorodų, galima ne tik nepasiekti norimų tikslų (išgyti, stabilizuoti būklę, sumažinti ligos progresavimą ar pagerinti gyvenimo kokybę), bet pabloginti esamą paciento sveikatos būklę. K. Hämeen-Anttila ir kt. parodo, kad šiandien pacientams yra prieinama daug rašytinių, vaizdinių ir interaktyvių informacijos šaltinių. Dalis pacientus pasiekiančios informacijos gali būti dviprasmiška ar netgi klaidinanti [2]. Itin svarbu, kad, prieš priimdami reikšmingus gydymosi sprendimus, pacientai konsultuotųsi su atitinkamą išsilavinimą turinčiu sveikatos priežiūros specialistu – gydytoju, vaistininku ar slaugytoju. Įvairiose šalyse atlikti tyrimai liudija, jog vaistininkai – lengviausiai pasiekiami sveikatos priežiūros specialistai [3, 4].

Pagal Lietuvos Respublikos Farmacijos įstatymą Nr. X-709 „Farmacinė paslauga – farmacijos specialisto praktika vaistinėje, apimanti gydytojo išrašytų receptų kontrolę, vertinimą, nereceptinių vaistinių preparatų parinkimą, farmacinės informacijos apie vaistinius preparatus teikimą gyventojams, sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistams, taip pat jų konsultavimą“ [5]. Farmacinė paslauga vaistinėje teikiama vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintomis „Geros vaistinių praktikos nuostatomis“ [6]. E. C. Tan ir kt. pabrėžia, kad farmacinės paslaugos teikimas negalimas be tiesioginio paciento ir farmacijos specialisto dalyvavimo [7]. J. Schommer ir kt. tyrimai rodo, kad tinkama informacija apie vaistus svarbi ne tik nereceptinių, bet ir receptinių vaistų įsigijimo metu [8]. Suteikiant tinkamą farmacinę paslaugą, farmacijos specialistas turi kuo paprasčiau ir suprantamais žodžiais pateikti pacientui visą būtiną ir tikslią informaciją apie vaistinio preparato vartojimo ypa-

tumus, saugumą, gydomąjį efektą ir galimą nepageidaujamą poveikį. E. S. Koster ir kt. [9], J. Daukšienė [10] teigia, kad tinkamai suteikta farmacinė paslauga gali pagerinti paciento vartojamų vaistų efektą. Tinkamai informuotas apie jam paskirtus vaistus asmuo išvengia gydymosi klaidų: neįsigyja nebūtinų vaistų, nevartoja vaistų per didelėmis ar suboptimaliomis dozėmis, paaiskėja optimalios gydymo trukmės ir taip išvengia nepageidaujamo vaistų poveikio. F. Boeni ir kt. tyrimai rodo, kad konsultavimas turėtų apimti informaciją apie vaisto pavadinimą ir paskirtį, naudojimo instrukcijas, šalutinių poveikių, atsargumo priemones, kontraindikacijas ir saugojimą bei dėl vaistų sąveikos ir nepageidaujamų vaistų reakcijų stebėseną [11]. F. W. K. Chan ir kt. tyrimo rezultatai atskleidžia, kad pacientai, sergantys lėtinėmis ligomis, dažnai keičia vaistų vartojimo režimą, norėdami išvengti vartojamo vaisto šalutinių poveikių ir išlaikyti jų gyvenimo kokybę [12].

Tyrimo tikslas – atskleisti farmacijos specialistų vaidmenį išduodant receptinius vaistinius preparatus visuomenės vaistinėje.

Tyrimo objektas ir metodika

Tyrimo objektas – farmacijos specialistų vaidmens, išduodant receptinius vaistus, elementų analizė.

Atliekant tyrimą, taikyti metodai: mokslo šaltinių analizė, aprašomojo tyrimo stebėjimo metodas. Tyrimo metu 26 Lietuvos vaistinėse, gavus farmacijos specialistų leidimą, buvo stebimas jų darbas, parduodant vaistinius preparatus, vaistinių prekes ir teikiant rekomendacijas gyventojams. Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant SPSS 17.0 ir Microsoft Office programinę įrangą.

Tyrimo dalyviai – tyrime dalyvavusiose visuomenės vaistinėse dirbantys farmacijos specialistai ir atsitiktinai atrinkti gyventojai, besilankantys šiose vaistinėse. Tyrimas buvo atliekamas nuo 2016 m. gegužės 24 dienos iki 2016 m. liepos 06 dienos.

1 lentelė. Sociodemografiniai tiriamųjų duomenys (N = 4198).

Analizuojami pacientų požymiai		Bendri tiriamieji		Tiriamieji, įsigiję tik receptinį vaistinį preparatą	
		Skaičius (N)	Procentai (proc.)	Skaičius (N)	Procentai (proc.)
Lytis	Moteris	2754	65,6	871	65,3
	Vyras	1443	34,4	460	34,6
Iš viso		4198	100	1331	100
Amžius	18-30	927	22,1	151	11,4
	30-55	1849	44,0	591	44,3
	55<	1401	33,4	589	44,3
Iš viso		4198	100	1331	100

Tyrimo instrumentas, tiriamųjų kontingentas. Tyrimui atlikti pasirinktas stebėjimo metodas, kuris, pagal J. Creswell, padeda tyrėjui surinkti duomenis apie individualių asmenų elgesį ir veiklas tyrimo lauke [13]. Remiantis K. Kardelio [14] stebėjimo metodo aprašymais, galima teigti, kad šis stebėjimo tyrimas nepriklausė nuo tiriamojo nuostatų, noro atsakinėti į pateiktus klausimus. Tiriamojo veiksmus ir elgesį galima tiksliau įvertinti jį stebint, nei apklausiant patį tiriamąjį. Stebėjimo metu fiksuojami tiriamųjų elgesio kategorijų duomenys buvo žymimi stebėjimo lentelėse. Iš viso buvo užpildyta 4198 stebėjimo lentelių, iš kurių atrinkta 1331 atvejis, kai buvo pirkti receptiniai vaistiniai preparatai ir kitos vaistinių prekės.

Stebėjimo lentelių kategorijos skirstytos į šias dalis: 1) demografiniai duomenys, 2) receptinių vaistų receptų formų pasiskirstymas tarp tiriamųjų, 3) įsigijamų vaistų kiekis, 4) laikas, per kurį farmacijos specialistas suteikė informaciją pacientui, 4) farmacijos specialisto suteiktos informacijos pacientui turinys, 5) farmacijos specialisto informacijos pacientui suteikimo būdai.

Tyrimo metu vaistinėse atsitiktinai stebėta 4198 vaistinių preparatų ar vaistinių prekių pirkimai, kurių metu farmacijos specialistas konsultavo pacientą. Analizuojant bendrus duomenis, pastebėta, kad didžiąją pacientų dalį sudarė moterys (65,6 %), receptinius vaistinius preparatus įsigijo du kartus daugiau moterų negu vyrų. Analizuojant duomenis pagal amžių, pastebėta, kad vaistinėje daugiausia lankėsi vidutinio (44,0 %) arba vyresnio amžiaus gyventojai (43,0 %), receptinius vaistinius preparatus daugiausia pirkė 30-55 metų asmenys (44,3 %) (1 lentelė).

Rezultatų aptarimas

Vaistiniai preparatai receptiniams vaistiniams preparatams priskiriami vaistų registracijos metu ne atsitiktinai, o rūpinantis žmonių sveikata, saugant juos nuo perdozavimo, netinkamo vaistų vartojimo ir galimų neigiamų pasekmių. Farmacijos specialisto suteikiama informacija, išduodant receptinius vaistinius preparatus, padeda išvengti gydymosi vaistais klaidų. Tyrimo metu siekta išsiaiškinti, kokius receptinius vaistinius preparatus pacientai dažniausiai perka, ir kokia pateikiama recepto blanko forma. Tyrimo rezultatų analizė parodė, kad trečdalis visų vaistinės pacientų apsipirkimo vaistinėje metu įsigijo receptinius vaistinius preparatus, kurių daugiau negu pusė – receptiniai kompensuojamieji vaistai (65,8%), likusi dalis – nekompensuojamieji (34,2%).

Nagrinėjant receptų formų pasiskirstymą tarp tiriamųjų, paaiškėjo, kad 28,7 % tiriamųjų pirkė receptinius vaistus pagal 1 formos recepto blankus, mažiausia dalis jų įsigijo vaistus pagal specialius 2 formos recepto blankus (4,2 %), didžiausia dalis – receptinius vaistinius preparatus pirkė

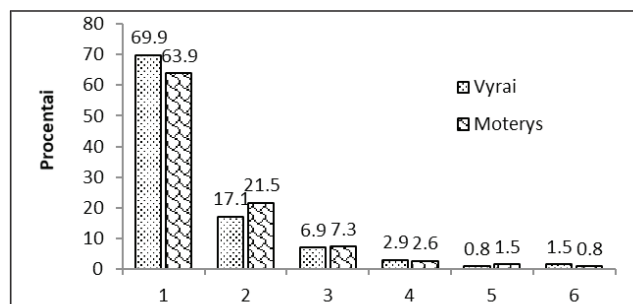
pagal 3 formos recepto blankus (63,6 %). Pastebėta, kad išimtiniais atvejais pacientai įsigijo receptinius vaistus neturėdami recepto (2,2 %), maža jų dalis – pateikdami kelis 1 ir 2 ar 3 formų receptus (1,3 %).

R. J. Holden ir kt. [15], H. P. Puspitasari ir kt. [16] atskleidžia, kad kompensuojamieji receptiniai vaistiniai preparatai išrašomi gydytojo pacientams, dažniausiai sergantiems lėtinėmis ligomis, kai neįveikiama skausmo, vaistai vartojami ilgą laiką, esant psichologinėms problemoms, baimėms dėl vartojamų ilgą laikotarpį vaistų neigiamo poveikio organizmui ar kai kurių organų būklei. Visa tai gali turėti įtakos netinkamam vaistų vartojimui. A. Kamekis ir kt. [1], M. S. Murad ir kt. [17] nuomone, išduodant vaistinių preparatų, farmacijos specialistas gali aktyvinti pacientą vartoti vaistą pagal gydytojo nurodymus, priminti jam vaistų vartojimo ypatumus, vartojimo režimą.

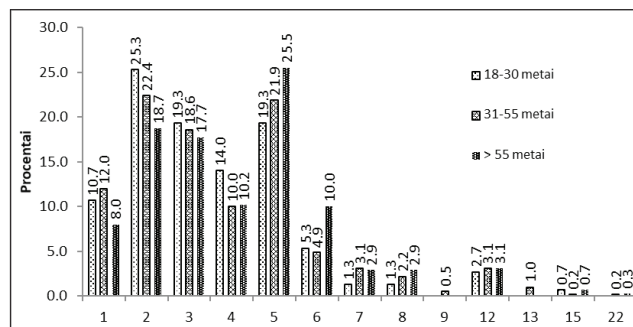
Pacientui tai ypač svarbu, kai jis įsigyja vieno vizito metu ne vieną vaistą.

Gauti mūsų tyrimo duomenys parodė tinkamos farmacinės paslaugos poreikį, nes įsigytų vaistinėje vieno apsipirkimo metu kompensuojamųjų vaistinių preparatų kiekio vidurkis yra - 1,74 ir nekompensuojamųjų receptinių vaistinių preparatų kiekio vidurkis – 1,24.

Tyrimo metu tirta, kiek receptinių vaistinių preparatų pa-

1 pav. Vieno vizito metu paciento įsigytų vaistinėje receptinių vaistinių preparatų kiekis (N = 1331).

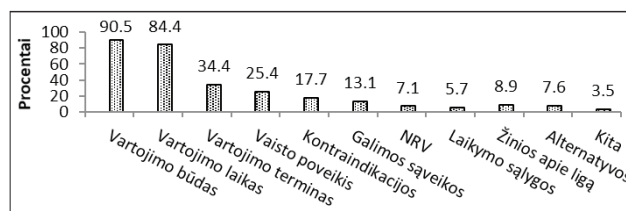
2 pav. Farmacijos specialisto suteikiamos konsultacijos įvairaus amžiaus pacientams trukmė (N = 1331).

cientas perka vienu metu. Išduodamų receptinių vaistų kiekis atsispindi 1 paveiksle. Iš gautų tyrimo duomenų išryškėjo, kad vieno apsipirkimo metu pacientai įsigijo dažniausiai vieną receptinį vaistinių preparatų (66,0 % respondentų). Įsigytų vaistinių preparatų kiekis beveik nepriklausė nuo tiriamųjų lyties. Tai patvirtino ir ištirta įsigytų receptinių vaistinių preparatų vidutinio kiekio priklausomybė nuo tiriamųjų lyties (2 lentelė). Taip pat išryškėjo, kad kuo pacientai vyresnio amžiaus, tuo daugiau vaistinių preparatų jie įsigijo, tuo labiau turėtų diferencijuotis suteikiamos farmacinės paslaugos trukmė, turinys.

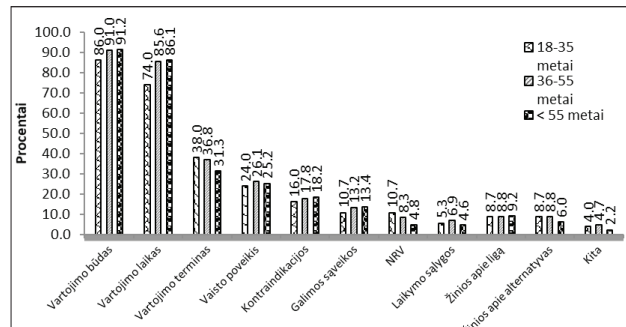
Tyrimo duomenų analizė parodė, kad farmacijos specialisto konsultacija truko vidutiniškai 4,04 minutės (moda – 5). Ketvirtadaliui jauniausių respondentų grupėms – (18-30 metų grupė) ir vidutinio amžiaus (31 – 55 metų grupė) farmacijos specialisto suteikiama informacija apie vaistą truko 2 minutes (moda – 2). Penktadaliui vyresnio amžiaus

2 lentelė. Įsigytų receptinių vaistinių preparatų vidutinio kiekio priklausomybė nuo paciento amžiaus ir lyties (N=1331).

Požymis	Vidutinis įsigytų receptinių vaistinių preparatų kiekis	
Lytis	Moterys	1,67
	Vyrai	1,49
Amžiaus grupė	18 – 30	1,39
	30 – 55	1,57
	<55	1,72

3 pav. Farmacijos specialisto vaistinėje suteikiamos pacientui farmacinės konsultacijos turinys (N = 1331).

4 pav. Farmacijos specialisto vaistinėje suteikiamos farmacinės konsultacijos turinys įvairaus amžiaus pacientams (N = 1331).

respondentų farmacinė paslauga truko 5 minutes (moda – 5). Pastebint, kad vyresnio amžiaus respondentai įsigijo didesnę kiekį vaistų, galima teigti, kad farmacinė paslauga buvo teikiama profesionaliai, informuojant apie kiekvieno vaisto vartojimą (2 pav.).

E. S. Koster ir kt. [9] pažymi, kad į vaistinę atėjęs žmogus tikisi ne tik įsigyti vaistą, bet ir gauti visą informaciją apie jį. Šiuo tyrimu siekta, stebint konsultaciją, išsiaiškinti, kokią informaciją suteikia farmacijos specialistas konsultacijos metu. Iš gautų rezultatų matome, kad dažniausiai farmacijos specialistas suteikė informaciją: kaip receptinį vaistinį preparatą vartoti (90,5 %), kada jį vartoti (84,4 %) ir kaip ilgai vartoti (34,4 %). Pastebėta, kad konsultacijos metu rečiau buvo suteikiama žinių apie vaistą: koks vaisto poveikis, kontraindikacijos, galima vaistų sąveika, nepageidaujamos reakcijos į vaistą (NRV). Mažiausiai informacijos buvo suteikta apie pačią ligą, alternatyvas, vaistų laikymo sąlygas (nuo 8,9 % iki 5,7 %) (3 pav.).

Tyrimas parodė, kad trečdalis farmacijos specialistų, suteikdami farmacinę paslaugą, informaciją teikė žodžiu (34,7 %), daugiau kaip du trečdaliai pacientus informavo žodžiu ir raštu (58,0 %), farmacijos specialistai raštu informaciją teikė labai retai (4,7 %). Labai retai (4,7 %) farmacinė konsultacija nebuvo suteikta.

K. Svensberg ir kt. teigia, kad veiksmingas vaistininko ir paciento bendravimas turėtų būti skirtas vaistų vartojimo problemos nustatymui, įsitikinant, kad pacientai kiekvienu atveju vartoja saugų ir veiksmingą vaistą, plėsti pacientų žinias apie vaistus ir paciento ligą, įtikinti pacientą priimti pagrįstus sprendimus vartojant vaistus, bendradarbiaujant su gydytoju gerinti savo gyvenimo būdą [18].

J. J. Mira ir kt. [19] tyrimu parodo, kad senyvi, sergantys lėtinėmis ligomis pacientai nežino atsargumo priemonių, padedančių saugiai vartoti vaistus. Kai gydytojai pakeičia receptus, keičia dozes ar priskiria naujus vaistus, tuomet vaistinės pacientą reikia plačiau informuoti apie saugų vaistų vartojimą, ir tuo farmacinės paslaugos suteikimo metu prisidėti prie gydymo klaidų mažinimo.

Mūsų tyrimo duomenų analizė parodė, kad pacientų amžius turėjo įtakos informacijos suteikimui apie vaistinį preparatą. 36 – 55 metų ir vyresni nei 55 metai pacientai dažniausiai gavo informaciją apie vaistą: kaip vartoti (~91 %), kada vartoti (~86 %), kontraindikacijos (~18 %). 18 - 30 metų amžiaus tiriamųjų grupei informacijos apie vaistą buvo suteikta mažiausiai (4 pav.).

Išvados

1. Trečdalis visų vaistinės pacientų apsipirkimo vaistinėje metu įsigyja receptinius vaistinius preparatus, daugiau negu pusė perka receptinius kompensuojamus vaistus (65,8

%), likusi dalis – nekompensuojamus (34,2 %). Didžiausia respondentų dalis receptinius vaistinius preparatus perka pagal 3 formos recepto blankus (63,6 %).

2. Farmacijos specialistai, išduodami receptinius vaistinius preparatus, suteikia minimalią informaciją apie vaistą. Vidutiniškai vieno vizito metu aptariama 1,62 vaisto vartojimo aspekto. Dažniausiai suteikiama informacija apie vaistą: kaip reikia vartoti, kada ir kaip ilgai vartoti išrašytą receptinį vaistinį preparatą. Daugeliu atvejų informacija suteikiama žodžiu ir raštu, ir vidutiniškai skiriant 4,04 minutės laiko vienam pacientui.

Literatūra

1. Kamekis A. et al. Patients' intention to consume prescribed and non prescribed medicines: A study based on the theory of planned behaviour in selected European countries. *Journal of Clinical Pharmacy and Therapeutics* 2018; 43 (1): 26-35. <https://doi.org/10.1111/jcpt.12601>
2. Hämeen-Anttila K. et al. Multiple information sources and consequences of conflicting information about medicine use during pregnancy: a multinational Internet-based survey. *Journal of Medical Internet Research* 2014;16(2):e60. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3961698/> [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. <https://doi.org/10.2196/jmir.2939>
3. Kelling SE, Exploring accessibility of community pharmacy services. *Innovations in Pharmacy* 2015;(6/3):1-4.
4. Todd A, Copeland A, Husband A, Kasim A, & Bamba C. Access all areas? An area level analysis of accessibility to general practice and community pharmacy services in England by urbanity and social deprivation. *BMJ Open* 2015;5(5). https://bmjopen.bmj.com/content/5/5/e007328?utm_source=TrendMD&utm_medium=cpc&utm_campaign=BMJOp_TrendMD-1. [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.]. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2014-007328>
5. LR Farmacijos įstatymas. X-709. Valstybės žinios, 2006-07-18; 78-3056.
6. LR SAM ministro įsakymas V-494. Dėl geros vaistinių praktikos nuostatų patvirtinimo. Valstybės žinios, 2007-06-21; 68-2690.
7. Tan EC, Stewart K, Elliott RA, George J. Pharmacist consultations in general practice clinics: the Pharmacists in Practice Study (PIPS). *Research in Social and Administrative Pharmacy* 2014;10(4):623-632. <https://doi.org/10.1016/j.sapharm.2013.08.005>
8. Schommer JC, Wiederholt JB. The association of prescription status, patient age, patient gender, and patient question asking behavior with the content of pharmacist-patient communication. *Pharm Res* 1997;14(2):145-151. <https://doi.org/10.1023/A:1012084207399>
9. Koster ES. et al. Patient-provider interaction during medication encounters: A study in outpatient pharmacies in the Nether-

- lands. *Patient Education and Counseling* 2015; 98(7): 843-848. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2015.03.007>
10. Daukšienė J. Visuomenės vaistinės pacientų gaunamos farmacinės ir sveikatinimo informacijos tyrimas ir vertinimas. *Daktaro disertacija*, 2010;121.
 11. Boeni F, Arnet I, Hersberger KE. Adherence counseling during patient contacts in Swiss community pharmacies. *Patient Preference and Adherence* 2015;9:597-605. <https://doi.org/10.2147/PPA.S76027>
 12. Chan FWK. et al. How much do elders with chronic conditions know about their medications? *BMC Geriatrics* 2013. <https://bmcgeriatr.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2318-13-59>. [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.].
 13. Creswell JW. *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. SAGE Publications 2009.
 14. Kardelis K. *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*, leidykla MECL, 2016.
 15. Holden RJ. et al. Understanding older adults' medication decision making and behavior: A study on over the counter (OTC) anticholinergic medications. *Research in Social and Administrative Pharmacy* 2018. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1551741117307738>. [žiūrėta 2018 m. liepos 10 d.].
 16. Puspitasari HP, Aslani P, Krass I. How do Australian metropolitan and rural pharmacists counsel consumers with prescriptions? *Pharm World Sci* 2009;31(3):394-405. <https://doi.org/10.1007/s11096-009-9289-9>
 17. Murad MS, Spiers JA, Guirguis LM. Expressing and negotiating face in community pharmacist-patient interactions. *Research in Social and Administrative Pharmacy* 2017; 13(6): 1110-1126. <https://doi.org/10.1016/j.sapharm.2016.10.003>
 18. Svensberg K. Facilitators and barriers to pharmacists' patient communication: The Pharmacist Profession, the Regulatory Framework, and the Pharmacy Undergraduate Education 2017. <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/57081/PhD-Svensberg-DUO.pdf?sequence=1>. [žiūrėta 2017 m. gruodžio 10 d.].
 19. Mira JJ. et al. What older complex chronic patients need to know about their everyday medication for safe drug use. *Expert Opinion on Drug Safety* 2014; 13(6): 713-721. <https://doi.org/10.1517/14740338.2014.916272>

THE CONTENT OF COMMUNITY PHARMACY CONSULTATION FOR THE COMMUNITY PHARMACY PATIENTS WHO OBTAIN PRESCRIPTION MEDICATION: THE GENDER AND AGE GROUP INFLUENCE

J. Daukšienė, L. Jonaitienė, E. Kizevičienė

Key words: pharmacist consultation, prescription medication. Summary

The primary purpose of patient medicines information is to assist the patient and health professional in achieving safe and effective use of medicines. This includes providing information that allows the patient to make an informed decision as to the appropriate selection and use of medicines. The pharmacy specialists play an important role in the process of ensuring the professional pharmaceutical service is provided. The aim of the study was to assess the information provided by pharmacist to the patients who purchase the prescription medication at Lithuanian community pharmacies.

The observation method was chosen. The special form with proposed indicators of encounter consultation was used. In total 4198 consultations were observed and 1331 prescription only consultation analysed. Community pharmacy patient receive personalized information on different medication use, illnesses and health topics at the pharmacy. Usually pharmacist show an initiative in providing medicine information to the patient. The amount of medicine information and length of the consultation depends on patient gender and age group.

Correspondence to: laimute.jonaitiene@go.kauko.lt

Gauta 2018-11-07